

בעזהש"ת

גליון
**דרך
אמונה**

פנינים יקרים על פרשת השבוע
מלוקט משיחותיו של
הרה"צ רבי
מאיר איתמר רוזנבוים
שליט"א

אחרי - קדושים

גליון תל"ז

לשמיעת השיעורים בכל שבוע
על הטלפון נא להתקשר
למערכת 'דרך אמונה'

בארה"ב 718.298.3717 ולדקיש¹

בארץ ישראל (מספר טעל. חדש) 079.704.0017 ולדקיש¹

בענגלאנד (מספר טעל. חדש) 03.33015.0717 ולדקיש¹

מכון 'דרך אמונה'

הרוצה לקבל את הגליון בכל שבוע באימייל

נא לשלוח אימייל לאדרעסס 3875060@gmail.com

ולכתוב שם המבקש ואימייל אדרעסס שלו. ואי"ה נوسیפו לרשימת המקבלים

להארות והערות יכולים להתקשר לאחד ממספרי הטעלפון של מערכת דרך אמונה הנ"ל

ולהשאיר הודעה על מספר 9 ובלי"נ נתקשר בחזרה אי"ה

פרשת אחרי קדושים

פרשת אחרי

טועמי' של יום כיפור * לפעמים נענשים על השתיקה * להוכיח בדרכי נועם *
 גאולה בלי חבלי משיח * צדקה לא רק לבני ביתו * מסירות נפש הרבה פעמים *
 קדושת התורה למעלה מכל הקדושות * חשיבות לימוד תיבה אחת מהתורה * לבש
 בגדי חול שיזכור לבקש על גשמים * לקיים המצוות בחיות * הרה"ק מראפשיץ
 מרפא איש משותק * תפילת נשים צדקניות * אמונה מהו

פרשת קדושים

דברה תורה כנגד ג' מדריגות * כל איש יעבוד לפי מדריגתו * ירגיל עצמו לומר
 'קדוש אני' * גם הרואה הוא גנב * לא תגנבו... לאנשים מכובדים * לא להשבע
 לשקר * הקללה משחית את נפש המקלל * לדון לכף זכות * להוכיח בנחת שיקבל
 התוכחה * להוכיח אדם בדרך כבוד * יוכיח עצמו ואח"כ לאחרים * יוכיח הרבים
 אפילו רק אחד יקבל תוכחתו * יסוד מצוה זו לשמוח בטובת חברך * מצוה זו
 לתועלת האדם בעצמו * כפי התנהגות האדם עם חבריו, כך הנהגת ה' אתו * השפל
 בעיניו אוהב את חבריו * כשנאת עצמו כך אהבת חבריו * כלל קטן וכלל גדול

יומא דהילולא

אאזמו"ד הרה"ק מקרעטשניף זי"ע - ט"ז אייר תשס"ז

שלימות בג' עמודי עולם

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם
 לִפְנֵי ה' וּגו' (מז, א).

טועמי' של יום כיפור

שקרא פרשה זו בנגעועים עד
 כלות הנפש. והיה רגיל לומר, כי

סדר העולם הוא, כאשר אדם
 עוסק לבשל איזה מאכל, טועם
 קצת מזה כדי לבדוק את טיב
 התבשיל, כמו כן שבת זו פר'

פרשה זו היא הקריאה של יום
 כיפור, וכידוע שהקריאה
 מעורר את הזמן. וכך מסופר על
 הרה"ק ר' אשר מסטאלין זי"ע

אחרי היא בחינה של 'מועמיה' של יום כיפור.

לפעמים נענשים על השתיקה

איתא במדרש כיון שראה איוב מיתת שני בני אהרן, אמר 'אף לזאת יחרד לבי' (איוב לו, א), וצ"ב הכוונה בזה. וביאר החיד"א ז"ל בספרו נחל קדומים בהקדם מאמר חז"ל (סוטה יא, א) שלשה היו באותה עצה (של 'הבה נתחכמה לו', לשעבר את בני ישראל במצרים), בלעם ואיוב ויתרו, בלעם שיעץ נהרג, איוב ששתק נידון ביסורים וכו'. והנה איוב חשב שלא חטא במה ששתק, ולא מגיע לו עונש על זה ששתק, אבל בראותו מיתת שני בני אהרן הבין שטעה בזה, דאמרו חז"ל (סנהדרין נב, א) שהיו משה ואהרן מהלכין בדרך, ונדב ואביהוא מהלכין אחריהן, וכל ישראל אחריהן, אמר לו נדב לאביהוא אימתי ימותו שני זקנים הללו, ואני ואתה ננהיג את הדור. הרי שנדב דיבר ואביהוא שתק, ואפילו הכי מתו שניהם, מזה מוכח דגם על השתיקה יש עונש. וזהו ביאור המדרש, כיון שראה איוב

מיתת 'שני' בני אהרן, שלא רק נדב לבד מת על זה שדיבר שלא כהוגן, אלא גם אביהוא ששתק מת, לזה אמר 'אף לזאת יחרד לבי', שהיה ירא וחרד על מה ששתק בגזירת השיעבוד, שהבין שגם על השתיקה יכולים לקבל עונש.

למדנו מכאן מוסר השכל, דלפעמים האדם נענש על שתיקתו, באופן שהיה לו למחות ולצעוק בקול, כי עת לדבר ועת לשתוק, וכל בר דעת יעשה בשכל ובחכמה, מתי לשתוק ומתי לדבר, דלפעמים אין לו לשתוק, אלא מוטל עליו להכריז בקול להסיר לזות שפתים, או למחות על דברים אסורים או דברים הצריכים תיקון.

להוכיח בדרכי נועם

אבל גם התוכחה צריכה להיות בדרכי נועם, כדכתיב (ויקרא יב, יז) 'הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא', ופי' רש"י 'ולא תשא עליו חטא' לא תלכין את פניו ברבים. וכן כתב בספר

יחשוב אז חשבונות של עצמו, שיבזה אותו מפני שאר סיבות וחשבונות שיש לו עליו, אלא יזהר מאוד שכוונתו תהיה באמת לשם שמים, כדי להפרישו מדבר עבירה.

חסידים (סימן נר) שמצינו באבי' בן רחבעם שהוכיח לירבעם 'ברבים' לביישו, ומת קודם זמנו. ואף שמחה על כבוד שמים, אבל כיון שהיה ברבים וביישו, לכן שלט בו מידת הדין. ובודאי שלא

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אֶחֱיָךְ וְאֶל יִבְנֵי
בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו' (מז, ב).

גאולה בלי חברי משיח

כהן גדול עומד ומקריב נשמות ישראל, והם עולים לריח ניחוח לפניו ית"ש כמו הקרבנות. ונודע שגם ע"י אלו שנהרגו על קידוש השם עולה תענוג וריח ניחוח למעלה. וזהו היתה בקשתו של המגיד הקדוש זי"ע, שרמז דבר זה בתוכחה - אשר היא מלאה ברכות כמבואר בספרים - 'והשימותי את מקדשיכם', היינו שיבטל לגמרי הריגת בני ישראל הקדושים, ולא אריח בריח ניחוחכם', שלא יהיה עוד נחת רוח כזה, ועל זה ביקש המגיד שנזכה לזה בזמן קרוב.

בעטרת ישועה פירש, דהנה הרה"ק המגיד הקדוש מקאזניץ זי"ע, כשקרא פסוקי התוכחה בפרשת בחקותי, והגיע לפסוק (ויקרא כו, לא) 'והשימותי את מקדשיכם', אמר בזה"ל: יתן השם ויחיינו ונזכה שיתקיים בקרוב 'והשימותי את מקדשיכם'. ודבריו חמה פלא גדול, הלא פסוק זה הוא חלק מהתוכחה, ואיך ביקש שיתקיים דבר קשה זה.

וביאר בעטרת ישועה על פי אמרם ז"ל (עי' מנחות ק, א ובתוס' שם ד"ה ומיכאל, ובזה"ק ח"ג לג, א) שמיכאל

והנה אמרו חז"ל אשר מיתת בני אהרן היתה ג"כ כדי

שיתקדש שם שמים, כמו שנאמר (שמות כט, מג) 'ונקדש בכבודי', ודרשו חז"ל (זבחים קטו, ב) 'במכובדי'. ועוד איתא במדרש (ויק"ר יב, ב) 'שהיה אומר משה לאהרן סבור הייתי שיתקדש הבית בי או בכך, עכשיו אני רואה שהם גדולים ממני וממך.

ובזה מפרש העמרת ישועה את הפסוק שלפנינו, 'אחרי מות שני בני אהרן', שאז נעשה קידוש השם בעולם, לזה אמר הקב"ה 'ואל יבוא בכל עת אל הקודש', וא"ל יב"א בב"ל ע"ת בגימטריא עקב"ת, לרמוז על עקבתא דמשיחא, דהיינו שתהיה הגאולה בקרוב, בלי הריגת הקדושים ובלי חבלי משיח.

צדקה לא רק לבני ביתו

הרה"ק השרף מסטרעליסק זי"ע פירש, דאמרו חז"ל (כתובות נ, א) על הכתוב (תהלים כו, ג) 'עושה צדקה בכל עת', זה המפרנס בניו ובנותיו. ושם יבואו בני אדם ובפיהם אמתלא לפטור את עצמם מליתן צדקה לאחרים, שיאמרו שכבר יוצאים ידי חובת מצות צדקה בזה שמפרנסים את

בני ביתם, שנקרא גם כן 'צדקה', לזה אמר הכתוב ואל יבוא בכל עת, היינו באותו צדקה שנרמז בפסוק עושה צדקה 'בכל עת' הוא פרנסת בני ביתו, דבזה הצדקה לחוד אינו בא אל הקדושה, כי אם בצדקה שנותן לאחרים.

הרה"ק מסאטמאר זי"ע ביקש מעשיר אחד שיתן סכום נכבד לאיזה צורך מצוה, ענה העשיר שכל כספי המעשר שלו מחלק הוא לבניו וחתניו שהם תלמידי חכמים מופלגים, ולא נשאר בידו מעות בכדי לחלק לאחרים. אמר לו הרה"ק מסאטמאר, הלא כתיב בתורה (דברים טו, יא) 'ושמחת לפני ה' וגו' אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך והגר והיתום והאלמנה אשר בקרבך', פירש"י ארבעה שלי כנגד ארבעה שלך, בנך ובתך ועבדך ואמתך, אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך. ולכאורה למה לא מספיק אם משמח את בנו ובתו שהם תלמידי חכמים (כגון בתו הנשואה לת"ח), ומדוע צריך לשמח גם את

לאנשים נזקקים אחרים שאינם מבני משפחתו הקרובים ללב.

וכמו שמסופר גם בזה, אודות יהודי עשיר שנכנס להרה"ק מסאטמאר זי"ע, ואמר שמחלק מעות הרבה לצדקה, אבל לאביו שהוא עני אינו מסוגל ליתן מחמת אי נעימות וכדו', אמר לו הרה"ק מסאטמאר, הקשב ושמע, אותו בעל דבר שדוחף אותך ליתן צדקה לאנשים אחרים וכדו' לשם כבוד, הוא דוחף אותם שלא תתן לאביך, קיינער ווייסט נישט פון דעם נאר דו מיטן אויבערשטן (שאין איש היודע מזה רק אתה והקב"ה), וכבר כתב הרמב"ם ז"ל להדיא (מתנות עניים פ"י ה"ז) הנותן מזונות לאביו ולאמו הרי זה בכלל הצדקה, וצדקה גדולה היא שהקרוב קודם.

עבדו ואמתו. אלא מכאן ראייה שצריך האדם לשמח אנשים כאלו שהם נזקקים של ה', שאין להם שום נגיעה ושייכות אישית אליו, ולא לדאוג רק לנזקקים מקרב בני ביתו, שיש לו עמהם קשר ונגיעה אישית, אז הקב"ה מבטיחו, אתה משמח את 'שלי', דהיינו מיינע מענטשן (האנשים שלי), ולא רק המשפחה שלך, אז אני אשמח את שלך.

אבל לפעמים הוא להיפוך, שיש בני אדם שדרכן לפזר מעות ביד רחבה לכל נזקק ולכל מר נפש, אבל מתעלמים מבני ביתם הקרובים, שגם זו אינה מידה טובה, אלא גם מזה וגם מזה אל תנח ירך, לקיים 'מבשרך אל תתעלם', וגם יתן ברוח נדיבה

בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֶן אֶל הַקֹּדֶשׁ בְּפָר בֶּן פָּקֶד לְחַטָּאת וְגו'

(טו, ג.)

פירש, דהנה ידוע שהיה מגיד מן השמים שנתגלה לפני הבית יוסף ז"ל, וגילה לו כמה פעמים שסופו

מסידות נפשי הרבה פעמים

הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע

מובטח שהקב"ה יחזיר לו שוב את החיות.

קדושת התורה למעלה מכל הקדושות

אִתָּא בַּגְמֵרָא (הוריות יג, א) ממזר תלמיד חכם וכהן גדול עם הארץ, ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ, לפתוח ראשון ולברך ראשון, שנאמר (משלי ג, טו) 'יקרה היא מפנינים', מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים.

וכך היה אומר אבי תנועת המוסר רבי ישראל מסאלאנט זצ"ל, 'האדם המקודש' מכל עם ישראל הוא הכהן הגדול, 'היום המקודש' ביותר מכל ימות השנה הוא יום הכיפורים, 'המקום המקודש' ביותר בעולם הוא קודש הקדשים, וכאשר מתחברים שלשה קדושות הללו גם יחד, הרי שאי אפשר לתאר ולהעריך גודל הקדושה השורה באותו שעה, מה נורא המקום הזה.

ובכל זאת, אמרו חכמינו ז"ל 'יקרה היא מפנינים' שהתורה הק' חשובה יותר מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים, הוי אומר, שקדושת

למות על קידוש ה', ודברי המגיד אל הבית יוסף נדפסים בספרו מגיד משרים (פ' מקץ) וז"ל: בכך תזכה לאיתוקדא על קדוש שמי, ואפרך יהא צבור על גבי מזבח, ויעלו על רצון מזבחי. וכן כתב במקום אחר (פ' ויקהל): עוד אמר לי בכמה מראות אין מספר, דאנא עתיד לאיתוקדא על קדושת שמיא דקב"ה. והקשה אביו הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע לאביו הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע, הרי לא מצינו שהיה כן, אלא הבית יוסף מת כדרך כך הארץ ולא במיתה משונה. השיב לו השר שלום, הבית יוסף מסר נפשו לה' הרבה פעמים, רק שהשי"ת ברוב רחמיו החיה אותו.

והנה האור החיים הק' פירש אומרו 'בקרבתם לפני ה' וימותו', היינו מגודל הדביקות באלקים חיים יצאה נשמתם מאתם. לזה המשיך הכתוב 'בזאת יבא אהרן אל הקודש', דהיינו שיבוא אל עבודתו בקודש הקדשים בדביקות כזו עד כלות הנפש, כמו שהיה אצל נדב ואביהוא, אלא שאהרן הכהן היה

היה כדאי להקב"ה לברוא את העולם למשך ששת אלפים שנה, כדי שיהודי יזכה לומר פעם אחת בלבד בכל משך זמן הבריאה 'ברוך הוא וברוך שמו', ואלף פעמים אמירת ברוך הוא וברוך שמו לא מגיע לגודל החשיבות של אמירת 'אמן' פעם אחת בלבד, ואלף פעמים עניית אמן לא מגיע לגודל החשיבות של אמירת 'אמן יהא שמיה רבא' פעם אחת בלבד, ואלף פעמים של אמירת אמן יהא שמיה רבא לא מגיע לזכות של 'תיבה אחת מלימוד התורה'.

התורה גדולה ונשגבה יותר מכל שלשה קדושות הללו, אפילו בזמן שהם מתקבצים יחד, דהיינו כשהכהן גדול נכנס ביום המקודש ביותר שהוא יום הכיפורים, למקום המקודש ביותר שהוא קודש הקודשים, שמעלת התלמיד חכם העוסק בתורה עולה למעלה מכל מדריגות הקדושה האלו. ללמדך עד כמה גדולה היא קדושת התורה שהיא למעלה מכל הקדושות.

חשיבות לימוד תיבה אחת מהתורה

ה'אלטער פון קעלם' זצ"ל אמר,

כְּתִיב בְּדִקְדֻשׁ יִלְבָּשׁ וּמִכְנָסֵי בֶד יִהְיוּ עַל בְּעָרָו וְגו'

(טז, ד).

ישכח הכהן גדול בחיר העם בבואו למקום קדוש ונורא כזה את הענינים הגשמיים של העם, לכן צותה התורה שילבש אז בגדי חול, ויעסוק בעבודת חול, למען יזכור להתפלל על צרכים הגשמיים של עם ישראל.

לבש בגדי חול שיזכור לבקש על גשמיים

הרה"ק הרבי ר' בונם מפרשיסחא זי"ע הסביר, הכהן הגדול נכנס ביום הכיפורים לפני ולפנים בקודש הקדשים, אבל כדי שלא

וְשִׁמְרֶתֶם אֶת חֻקֹּתַי וּגְו' אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּם הָאָדָם וְחִי
בָּהֶם אֲנִי ה' (יה, ה).

לקיים המצוות בחיות

בגמרא (פנהדרין עד, א) פירשו בפסוק זה, 'וחי בהם' ולא שימות בהם. הרה"ק ר' משה מקאברין זי"ע ביאר הכוונה, 'וחי בהם', האדם צריך לדאוג שכל עשיותיו בתורה ומצוות יהיו 'בחיות' ובהתלהבות, ולא 'שימות' בהם, שלא תצא ממנו מצוה מתה ותחשב 'מת מצוה', וזהו 'וחי בהם' לקיים המצוות 'לעבעדיג' (בחיות) באש קודש והתלהבות גדולה.

הרה"ק מראפשיץ מרפא איש משותק

הרה"ק מהר"י מפשעווערסק זי"ע סיפר בשם הרה"ק משינאווא זי"ע, עובדא דהוי אצל הרה"ק מראפשיץ זי"ע, שפעם אחת נסע לעיר סטאבניץ על חתונת נכדו הרה"ק ר' מענדל'ע גלאגובער זי"ע, שנעשה חתן הרה"ק בעל אור לשמים זי"ע.

שם בסטאבניץ היה איש אחד שהיה משותק ר"ל יותר

מעשר שנים, ויעץ לו האור לשמים שישכב עצמו על הארץ באותו מקום שהמחותנים יעברו בדרכם להחופה, וכן עשה.

כאשר המחותנים הרה"ק מראפשיץ והאור לשמים הלכו בדרכם להחופה, ראה הרה"ק מראפשיץ האיד ש'איש אחד שוכב על הארץ, וחשב שעשה זה בכדי לשמח, נתן לו מכה עם מטהו ואמר לו, נו אנטלויף פון דאנעט... (נו, ברח מכאן), והנ"ל עמד על רגליו וברח משם, ונעשה רעש גדול מהמופת הלזה. שאל הרה"ק מראפשיץ את האור לשמים, מחותן, מהו הרעש? ענה לו: איש זה כבר 'משותק' הרבה שנים ועכשיו נעשה בריא אולם! כשמוע זאת הרה"ק מראפשיץ סגר את עצמו שלשה ימים בחדרו והתבייש לצאת לחוץ, מפני שהיה דרכו לשמור מאוד שלא לבוא לידי פרסום, וכאן נתגלגל לו מעשה מופת כזאת בהיסח הדעת.

נכבד ונשוא פנים הרה"ק ר' יצחק מדרוהוביטש זי"ע (אביו של המגיד הקדוש מולאטשוב זי"ע), בני הבית לא הכירו אותו, וגם הוא לא אמר להם מי הוא, אולם ממראה פניו הכירו שהוא איש קדוש, וקבלו את פניו בכבוד גדול, והפצירו בו מאוד שישאר לשבות אצלם על שבת קודש.

אחרי סעודה שלישית עשה הרה"ק מדרוהוביטש שאלת חלום, שיודיעו לו מן השמים על מה ולמה שלחו אותו לבאן, ומה עליו לתקן בעיר הזאת. השיבו לו מן השמים שאינו צריך לתקן כאן שום דבר, רק כי בעלת הבית שהיא מגזע קדוש ובת תלמיד חכם גדול, ובעצמה צדקנית גדולה, התפללה בערב שבת להשי"ת שתזכה באורח הגון לשבת קודש שיהנה מהרג הגדול שקנתה, ונתקבלה תפלתה, לכן הודיעו לו מן השמים בערב שבת שיסע לשבות שם על יום השבת.

אחרי סעודת מלוה מלכה נפרד הרה"ק מדרוהוביטש מבני

בענין הבריחה מהפרסום, מסופר על רב מכובד ומפורסם שנכנס להגאון בעל הקהילות יעקב זצ"ל, והתאונן לפניו שסובל הרבה צרות ועגמת נפש הן ברוחניות והן בגשמיות, ואינו יודע לשות עצות בנפשו כדת מה לעשות, אמר לו הסטייפלער: איר זענט דאך אזא געוואלדיגע מפורסם, און ס'איז ידוע אז פרסום ברענגט צרות פאר א מענטש! (הרי הנכם אדם מפורסם מאוד, וזה דבר ידוע שפרסום מביא צרות).

תפילת נשים צדקניות

מסופר על בתו של הרה"ק רבי יעקב עמדין זי"ע, שפעם אחת השכימה בערב שבת, ויצאה לשוק לקנות דגים לשבת קודש, ומצאה דג גדול וקנתה אותו, והיא שמחה מאוד בזה, ונתנה שבח והודיה להקב"ה, והוסיפה בבקשה לפני ה', רבונו של עולם שלחת לי דג מכובד כזו לכבוד שבת, אנא תזכה אותי שאזכה באורח הגון שיהנה גם הוא מהדג הזה.

ואכן אחרי חצות היום, נעצר ליד ביתם עגלה, ומשם ירד צדיק

בעל הבית הכניסו לחדרו ששם הוא עוסק במסחריו, ופתח לפניו את הכספת וכל הארונות וגם ארנקו, וראה שהכל ריק בלי כסף, שאין לו פרוטה לפרוטה, מיד שאל אותו האם אבדת כל נכסיו? השיב לו בעל הבית, לא איבדתי כלום, זה הוני ורכושי, הכל אצלי ריק, ובעת הצורך הקב"ה ממלא לי כל צרכי, כל מסחר או עסקה שבא אלי, אני חותם עליה מיד, מתוך בטחון שזהו השגחה פרטית שנודמן לי מאת ה' לעסוק במסחר זה.

התלמיד נשאר שם ללון, ולמחרת היום הבחין בשני אנשים שהגיעו לבעל הבית לדרוש את החוב בסך חמשת אלפים רובל שחייב להם, בעל הבית קיבלם בסבר פנים יפות, ואמר להם, המתינו לי כאן, ואכנס לחדרי כדי להביא את התחייבותי, מיד נכנס אחריו גם התלמיד לראות מהיכן יביא להם בעל הבית את חובו.

הבעל הבית נכנס לחדרו במתינות, נטל בידו

הבית, והם ליווהו אל מרכבתו, ואז פנה אליה בבקשה, אל תוסיפי להתפלל כך, כי אני הייתי במרחק רב מכאן, ועל ידי תפילתך הטריחו אותי לבוא לכאן לשבות עמכם...

מוסר השכל גדול יש לנו ללמוד מסיפור זה, עד היכן מגיע כח התפילה של נשים צדקניות, שזה בוקע רקיעי שמים, ומתקבלת תיכף ומיד לרחמים ולרצון.

אמונה מהו

מסופר על המגיד מזלאטשוב זי"ע שפעם אחת שלח את תלמידו בשם ר' שמואל, לביתו של איש א' בשם ר' אברהם שילמד ממנו אמונה מהו...! שלשה ימים ארכה לו הדרך, עד שהגיע לביתו של ר' אברהם, ולנגד עיניו ראה בית מפואר ומכובד, מיד הרחר במחשבתו, איך אפשר ללמוד כאן אמונה, בבית שיש כל כך הרבה כסף, בודאי יש גם הרבה כבוד, הרי האמונה אינו דבר קשה כאשר רואים את הניסים בעינים.

רובל, וקרע את שמר החוב
לעיניהם.

אז הבין התלמיד ר' שמואל כוונת
רבו הק', שבמקום הזה ילמד
אמונה מהו... לא אמונה הבא אל
האדם ע"י שהוא נמצא בתוך
צרות ויסורים, אלא אמונה
תמימה ושלמה בכל מהלך
החיים בכל רגע ושעה.

הסידור והתחיל להתפלל, בתוך
כך נשמעו נקישות על הדלת, יצא
האורח כדי לפתוח את הדלת,
והנה יהודי נכנס לחדר העסקים,
מבקש מבעל הבית להפקיד אצלו
עשרת אלפים רובל לפקדון, ומיד
יצא בעל הבית מחדרו, ופנה אל
אותן שני האנשים והחזיר להם
את החוב בסך חמשת אלפים

פרשת קדושים

דִּבֶּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוֹשִׁים
תִּהְיוּ וְגו' (וי, ב.).

נאה, והתפארת שלמה הבין שהם
מדברים בלעג בדרך האפיקורסים,
וכי באו להתלוצץ, לזה פתח פיו
ודיבר בקדשו מענין הפרשה, וכה
אמר להם דברים היוורדים לחדרי
בטן.

קדושים תהיו וגו' 'אני ה'
אלקיכם', איש אמו
ואביו תיראו וגו' 'אני ה' אלקיכם',
אל תפנו אל האלילים וגו' 'אני ה'
אלקיכם', ויש לדקדק למה כפל ג'

דברה תורה כנגד ג' מדריגות

מסופר על הרה"ק התפארת
שלמה מראדאמסק זי"ע
(מובא בספר אהל שלמה), שפעם אחת
נסע בתקופה זו לערי המרחצאות
להתרפאות על ידי שתיית מעייני
הישועה, ובעת הסעודה בשבת
קודש פרשת קדושים, נתקבצו
ובאו כמה וכמה דייטשין (משכילים)
לאכסניא שלו, וביקשו ממנו
שיאמר לפניהם דברי תורה ודרוש

פעמים "אני ה' אלקיכם", ולכאורה
הוי ליה למימר בפעם אחת,
קדושים תהיו וגו' איש אמו וגו'
אל תפנו אל האלילים וגו', ולסיים
אחרי כל זאת אני ה' אלקיכם.

אלא התירוץ הוא שהתורה
הקדושה מדברת כאן
כנגד שלשה חלקים שיש בבני
ישראל, צדיקים בינונים ורשעים,
ומי שאומר דרשה ודברי תורה
'בצבור' - צב"ר ראשי תיבות
צ'דיקים ב'ינונים ר'שעים - צריך
לדבר ולדרוש נגד רוחו של כל
אחד ואחד.

ולפי זה מובן שפיר, שהפסוקים
האלו מסודרים לפי שלשה
מדריגות אלו שיש בבני ישראל,
מתחלה דיברה תורה לגבי צדיקים
אשר מקדשים את עצמם במותר
להם, ולהם אמר 'קדושים תהיו
וגו' כי קדוש אני ה' אלקיכם'.
אח"כ דברה התורה לגבי בינונים,
ואמר להם 'איש אמו ואביו ואת
שבתותי תשמרו', דהיינו כיבוד אב
ואם ושמירת שב"ק, ומסיים
הדיבור באומרו 'אני ה' אלקיכם'.

ואח"כ דברה התורה לגבי
הרשעים, שעדיין אינם שומרים
את השב"ק כמצותו, ולהם אמר
'אל תפנו אל האלילים' וגו', עכ"פ
"שמד'ם ענק נישט..." (אל תשתמדו...),
וסיים הדרוש נגדם 'אני ה'
אלקיכם'.

כל איש יעבוד לפי מדריגתו

בישמח ישראל מביא בשם
הרה"ק מהר"י
מווארקא זי"ע שביאר הכוונה,
שהתורה רמזה בזה את השער
אשר צדיקים יבואו בו, והוא שכל
אחד ואחד יעבוד את השי"ת
לפי מדריגתו, ולא יתאוו לעבוד
במדריגות יותר גדולות מערכם
והשגתם. ודבר זה נרמז בלשון
הכתוב "קדושים תהיו" דהיינו
בהווייתן תהיו, היינו באותה
המדרגה שאתה עומד עליה תהיה
קדוש, אבל לא לעלות למעלה
ממדרגתך. וכמו שאמרו צדיקים
פון די ערד פאלט מען נישט (מן
הארץ לא נופלים), דהיינו שלא יעלה
האדם במעלות רמות שאינם לפי
כוחו והשגתו, כי יפול הנופל ממנו.

ידגיל עצמו לומר 'קדוש אני'

לעשות עבירה, או לנהוג שלא כהוגן, וזהו שרמזו חכמינו ז"ל במליצת לשונם, תלמו"ד לומ"ר כי קדוש אני, היינו שתלמד את עצמך ותתרגל לומר בפך 'קדוש אני', ואז אם יצר הרע להסיתך לחטוא ח"ו, תאמר לו האיך אחטא הלא קדוש אני ולא נאה לי לחטוא, ואם יבוא היצר טוב להסיתך לעשות מצוה, תאמר מוכרח אני לעשות כי קדוש אני, ולי נאה ויאה לעשות מצוה.

איתא במדרש (ויק"ר כד, ט) 'קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקים', יכול כמוני, תלמוד לומר 'כי קדוש אני', קדושתה למעלה מקדושתכם וגו'. וביאר הרה"ק מרוזין זי"ע (מובא בספר שם משמואל ממחר"ש ענגיל זצ"ל – אות י) שכוונת המדרש הוא, שהאדם צריך להרגיל את עצמו ולשנן לומר אני קדוש מצד יחסי מישראל, ומשום כך לא נאה לי

לא תגנבו ולא תבכשו ולא תשקרו וגו' (יב, יא).

גם הרואה הוא גנב

שינוי הלשון, במקום אחד אמרה תורה (שמות כ, יג) לא "תגנוב" בלשון יחיד, ואילו כאן נאמר לא "תגנובו" בלשון רבים, והתירוץ הוא, בפסוק הראשון מיירי בגונב נפשות, וגניבת נפש אינה שכיח אלא אצל אנשים פחותים נחותי דרגא, ולאדם הדיוט פונים בלשון 'אתה' ואומרים לו 'לא תגנוב', שפירושו הוא 'דו זאלסט נישט גנב'ענען', אבל הפסוק השני מיירי בגניבת

האבן עזרא פירש טעם אומרו "תגנובו" בלשון רבים, שבא להורות שגם הרואה את השני גונב והוא מחריש, הרי הוא נחשב ל'גנב'.

לא תגנובו... לאנשים מכובדים

נודע פתגם העולם בדרך צחות ומליצה, שלכאורה קשה

ממון, שהוא דבר השכיח גם אצל אנשים מכובדים, ולאדם מכובד מדברים בלשון 'אתם' ואומרים לו במחילה מכבודכם לא תגנובו, 'איר זאלט נישט גנב'ענען'.

פעם בא שוחט תלמיד חכם מובהק וירא שמים אצל הגאון רבי ישראל מסאלאנט זצ"ל, והביע לפניו את רצונו לעזוב את מלאכת השחיטה, מפני שהוא מתיירא מגודל האחריות של איסור גבילה, שאלו רבי ישראל

ובמה דעתך להתעסק לפרנסתך? והשיב שרוצה לפתוח חנות לעסוק במסחר!, ענה לו רבי ישראל בתימה גדולה, אתה חושש לעסוק בשחיטה, שאין בה כי אם לאו אחד של גבילה, על אחת כמה וכמה שיש לחשוש במסחר הכרוכים בה הרבה אזהרות ואיסורים, כגון לא תגזול לא תחמוד לא תעשוק לא תונו לא תגנובו לא תכחשו לא תשקרו, לא תעשה ועשה של מידות ומשקלות ועוד ועוד...

וְלֹא תִשָּׁבְעוּ בְשִׁמִּי לְשָׁקֶר וְחָלַלְתָּ אֶת שֵׁם אֱלֹהֶיךָ וְגו'

(יב, יב).

לא להשבע לשקר

בספר בן איש חי (דרשות פ' משפטים) מביא סיפור נפלא על זקינו, איך שבחכמתו הרבה הצליח למלט איש יהודי שרצה להשבע לשקר, ואלו דבריו:

ספרו לי על מו"ר זקני רבינו משה חיים זלה"ה, שפעם אחת באו שנים לפניו לדין תורה, והיה

אחד מכחיש את השני, והבין בעין שכלו וחכמתו שזה המכחיש רוצה ליטע לשקר, ושאלו אותו האם תחשוב שאני משביעך בספר תורה, תאמין לי שאין אני משביעך בס"ת אלא 'בשני לוחות הברית'!. ותיכף אמר הרב לשמש בית דין, תלך ותטבול עשרה טבילות ותביא לי את 'שני לוחות הברית' שאשביע את זה האיש. האיש

שהיה תמים גדול לא ידע שיש ספר בשם 'שני לוחות הברית' (של"ה הק'), אלא חשב כי בדעת הרב להשביעו עם השני לוחות הברית שהוריד משה רבינו מן השמים, ובגלות הביאום לבבל ונשארו כאן, ותפול עליו אימה גדולה, ויאמר אני משלם ואיני נשבע. ויאמר אליו הרב, לא כן, כבר נתחייבת שבועה, ומוכרח אתה להשבע. אז הודה שהוא כיחש בשקר, וסיפר האמת.

לֹא תִקְלַל חֵרֶשׁ וְגו' וַיֵּרֶא אֶת מַאֲלָקֶיךָ אֲנִי ה' (יט, יד).

הקללה משחית את נפש המקלל

שמעם הדבר שאסור לקלל הוא מפני שאסור לצער יהודי, וכן אסור להכאיב לו, אם כן יחשוב האדם שמותר לקלל את החרש, שהרי ממילא אינו שומע, ואילו המקלל משכך את כעסו ונעשה ע"ז רגוע בדעתו.

אלא מזה שהתורה אמרה לא תקלל חרש, מוכרחים לומר שהטעם שאסור לקלל אינו בגלל שהתורה חסה על האדם שנתקלל, אלא התורה חסה על 'המקלל עצמו', שהוא משחית את נפשו על ידי נקמתו וקללתו, ועל כן ילמד האדם לנפשו לסלוח למחול, ומהאי טעמא לא יקלל גם חרש שאינו שומע. מכאן למדנו גם לגבי

בדרשות הר"ן (דרוש הי"ב) הקשה מדוע הזכיר התורה רק איסור קללת החרש, הלא אסור לקלל כל יהודי, ולא רק את החרש אין לקלל, ואם כן היה צריך לכתוב 'לא תקלל' ותו לא. וביאר שהתורה גילתה לנו כאן יסוד נפלא, דכאשר נתבונן בציווי של 'לא תגנוב', והרי זהו דבר המובן מאליו לכל אדם שאסור לשלוח יד ברכוש הזולת, אסור לפגוע בו, אסור להזיק לו, ובכן את טובתו של מי דרשה התורה, לכאורה משמע מכאן שהתורה דרשה את טובתו של הנגנב... הוא הדין בקללה, שאם יאמרו

גניבה ושאר ענינים, שהאיסור 'הגנב', שהתורה דאגה לו לבל לגנוב וכדו', אינו רק לטובת ישחית את נפשו בגניבה, שלא 'הגנב', אלא גם לטובתו של יתדרדר מדרך הישר ושלא יחטא.

לֹא תַעֲשׂוּ עֹל בְּמִשְׁפַּט וְגו' בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ (יט, טו).

לְדוֹן לְכַף זְכוּת

חזר לביתו, ושאלה אותו הרבנית היכן הוא כתונתך? השיב לה בוודאי אחד מן המתרחצים החליף במעות את שלו בשלי! הוסיפה ושאלה אותו, אם כן למה לא לקחת הכתונת שלו? השיב מה אעשה, הלה שכח להשאיר את שלו!

בענין לדון אנשים לכף זכות, מסופר על הגאון רבי זלמ'לע מוואלאזין זצ"ל, שפעם בערב שבת כשהיה במקוה גנבו ממנו את כתונתו, לא אמר דבר, רק לבש את המעיל העליון וכה

לֹא תִשָּׂא וְגו' הוֹכִיחַ תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֲטָא (יט, טז).

לְהוֹכִיחַ בְּנֵחַת שִׁיקְבֵּל הַתּוֹכָחָה

הרשע שלא קיבל את תוכחתו. וזה כוונת הפסוק 'הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא', מצוה עליך להוכיח אדם שחוטא, אמנם לא תהיה באופן שלא יקבל התוכחה, ותכוון לטובתך שכל זכויותיו יבואו לך ולהכביד עליו בחטאו, אלא הוכיחו בנחת כדי

החיד"א ז"ל בספרו ברית עולם פירש על פי מה שכתב בספר חסידים (עי' ס"ה מובא בפלא יועץ) שהמוכיח את חברו, וחבירו לא שמע בקולו, נוטל זכויותיו ממנו. הרי שהמוכיח לוקח את זכויות

שהדברים יתקבלו על לבו, ויקבל על עצמו לשפר את דרכיו.

להוכיח אדם בדרך כבוד

בשל"ה הק' פירש בהקדם הכתוב (משלי ט, ה) 'אל תוכח לץ פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך', דלכאורה פלא הוא, למה אין להוכיח את הלץ רק את החכם, הלא איפכא מסתברא שדווקא הלץ זקוק לתוכחה, ואילו החכם אין לו צורך בתוכחה. אלא הכוונה הוא, דכאשר יראה אדם אצל חברו דבר שאינו הגון ויצטרך להוכיחו, אם יאמר לו אתה לץ ושפל ובזוי, בוודאי שלא ירצה לקבל תוכחתו, כי יכעס עליו על שביזהו, אבל אם יוכיחו ויאמר לו הן חכם ובעל מעלה אתה, ואיך יתכן שחכם כמודך יעשה דבר שאינו הגון, על ידי זה יקבל את תוכחתו, וזהו שאמר הכתוב 'אל תוכח לץ' אל תוכיחו שהוא לץ, שכך 'ישנאך' ולא ישמע לקולך, רק 'הוכח לחכם' תגיד לו שהוא חכם ואינו ראוי שיעשה דברים כאלו, ואז 'ויאהבך' וישמע לקולך. ובזה מפרש הכתוב 'הוכח תוכח

את עמיתך ולא תשא עליו חטא', רצונו לומר שכאשר תהא מוכרח להוכיח תגיד לו בזה הנוסח: הלא איש טוב אתה ולמה תעשה כדברים כאלה, ואז יאהבך וישמע לדברך.

יוכיח עצמו ואח"כ לאחרים

בתולדות יעקב יוסף (פ' וילך) מביא בשם הבעש"ט הק' זי"ע בביאור הפסוק הנ"ל, כי הרוצה לפתוח פיו בדברי מוסר, יש לחוש שידבר סרה על ישראל, אך כשיתן לבו וישא קל וחומר בעצמו, מה הוא שיושב על הספר, מכל מקום בצאתו מהספר יש לו נסיונות, האיך יוכל לדבר סרה על אחרים, וכבר אמרו חז"ל (סוטה ב, א) אין מזווגין לאדם אשה אלא לפי מעשיו, וכמו כן אין המוכיח יכול להתרעם על דורו, כי הוא עצמו הגורם לזה, כי מזווגין את הדור לפי מעשיו של החכם שבדור. וזהו שאמר 'הוכח' לעצמך ואחר כך 'תוכיח את עמיתך' לבני דורך, ואז 'לא תשא עליו חטא', שלא תבוא להשליך מעליך החטא, ולהוציא את עצמך מהכלל, רק

עליו מוטל לשתף את עצמו עמהם.

יזכיר הרבים אפילו רק אחד יקבל תוכחתו

החפץ חיים אמר למגיד מישרים שהיה דרכו לחזור על גבי עיירות, ומעורר בני אדם לתשובה, בוודאי שכמה פעמים אתה מהרהר בדעתך כי לחינם כל עמלך, כי הרי אין דברך נכנסים בלב השומעים, ואינם עושים תשובה, אלא ממשיכים הם בשיגרת החיים כמו עד עתה, תדע שדברך אלה דומה לאותן פריצים ונסיכים היוצאים למסע ציד,

שנוסעים ליערות לצוד חיות, ומוציאים על זה הון תועפות, ומבזבזים ימים רבים, אפילו שהרבה פעמים חוזרים בלי כלום, מפני שאם יצליחו לתפוס לכה"פ דב אחד או אריה אחד או זאב אחד או צבי אחד, שוה להם כל עמלם, ויש להם תענוג גדול ביותר, כמו כן אפילו אם הנך חושש שרק מעטים נשפעים מדברך, תחשוב בלבך, מספיק לי אם אתפוס ר' דוב אחד, ר' אריה אחד, ר' צבי אחד, או ר' זאב אחד... אין לך תענוג גדול מזה, שלכה"פ זכית להשפיע לטובה על נפש יהודי אחת.

לא תקם וגו' ואהבת לרעך כמוך אני ה' (יט, יח).

יסוד מצוה זו לשמוח בטובת חברך

בספה"ק אור יצחק (אבות פ"ג) מבאר באופן נפלא יסודות המצוה הלזו:

התורה כולה תלויה בזה, דבפשטות נמצא שאם האדם עושה לעצמו איזה מלבוש צריך להלביש את חברו גם כן זה המלבוש, והרי זה אי אפשר...! כשהוא ביכולת לעשות מלבוש כזו לאדם אחד או לשני אנשים ולא יותר. ועוד כשהוא דל ואביון שאין

אחיי, אבינכם זו המצוה של 'ואהבת לרעך כמוך', שכל

הנמשל הוא, אנחנו נקראים בנים למקום, כמו שכתוב (דברים יד, א) 'בנים אתם לה' אליכם', לכן אין לשער גודל הצער של הקב"ה שהוא אבינו אב הרחמן, אשר סובל ומצטער בצרתו של כל איש מישראל, הא בבזתא הא בשביתא הא במלקיותא (נוסח הסליחות), ומצער ואומר קלני מראשי קלני מזרועי (סנהדרין מו.).

וזהו המצוה של 'ואהבת לרעך כמוך', שתרצה באמת בלבב שלם בטובת חברך כמו שאתה חפץ בטובתך ובהצלחתך. כמו כשאתה מרויח ממון וכדומה, בודאי אתה מקבל תענוג ושמחה, כך יהיה אצלך שתרצה בטובת חברך, וכשירוויח ממון וכדומה יהיה אצלך השמחה והתענוג שזה כאילו אתה הרווחת, ואם ח"ו חברך נמצא באיזה צער, יהיה הצער אצלך כמו צער עצמך בשוה, וצריך אתה להתפלל על צרותיו כמו שאתה מתפלל על צרותיך באין חילוק, ואז אתה מקיים זו המצוה של 'ואהבת לרעך

בדיו רק לעשות לעצמו מלבוש, ובעבור שאינו ביכלתו שיעשה לחבירו לא יעשה לעצמו גם כן וילך בבזיון?! הלא הדבר ברור שהתורה והמצוות לא ניתנה בענין כזה, שאי אפשר לקיימה כולם בשוה, העשיר והדל ביחד.

אכן מבאר דבאמת המצוה של 'ואהבת לרעך כמוך' היא קלה מאד, ויכול כל האדם לקיימה בנקל, העשיר והדל בשוה. משל למה הדבר דומה, לאב שיש לו כמה בנים, אבל יש לו עגמת נפש מכולם ר"ל, אחד יושב בבית האסורים, ולאחר יש לו איזה חולאת ר"ל, ולעוד בן נגנב ממונו, ואחד הוא חשוד בנים, צרות שונות ומשונות אצל כולם, ואף שכל אחד מהבנים בפני עצמו הוא בצער גדול אודות צרתו, אבל זה האב בגודל רחמנותו על כל בניו היקרים יש לו צער ודאגה מכל אחד ואחד בפני עצמו, וזה הצער של האב אין לשער ואין להעריך לעומת הצער שיש לכל בן בפני עצמו.

כמוך' באמת, אבל ליתן לו מעות או להלבישו, על זה כבר צויתה תורה אל יבזבו יותר מחומש (כתובות ג, א), עכ"ד.

מצוה זו לתועלת האדם בעצמו

ועל האדם להתבונן שבאמת דיברה כאן התורה לתועלת האדם עצמו, דכאשר אין האדם יכול לסבול הצלחתו של חבירו, גורם רעה לעצמו, כמאמר חז"ל (אבות ד, כא) הקנאה והתאווה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם, והדבר ידוע שקל יותר לרחם על אחרים כאשר יש לו צרה, כדכתיב (משלי יז, יז) 'אח לצרה יוולד', דבעת צרה נעשה כל אחד לחבירו כאח ומרחם עליו, אבל כאשר איש מצליח, אז מתגלה המידות האמיתיות של האדם, שהוא דבר קשה מאוד להאדם שיסבול הצלחתו של חבירו, ובנקל באים לידי קנאה ושנאה.

והמציאות היא שהאדם אינו יכול לסבול בטובת חבירו, והראוי לזה היא דכאשר שומע צרות צרורות שפקדו אנשים

אחרים מישראל, יכול הוא להמשיך לאכול כאילו לא אירע כלום, אך כאשר שמע כי חבירו הצליח ונעשה עשיר, שוב לא יוכל להכניס דבר לפיו, לכן נצטוינו בתורה לאהוב אחרים ולשמוח בשמחתם ולהשתתף בהצלחתם, וכאמור זהו לטובת האדם המקיים מצוה זו.

כפי התנהגות האדם עם חבירו, כך הנהגת ה' אתו

הבעש"ט הקדוש זי"ע מבאר למה אחרי הציווי של 'ואהבת לרעך כמוך' סיים ואמר 'אני ה'', דלכאורה מה ענינו כאן. וביאר על פי הנודע מדברי הכתוב (תהלים קכא, ה) 'ה' צלך', דכמו שאדם מתנהג למטה עם חבירו ורעו באהבה ובמדות טובות, כך יתנהג עמו מלך עליון, כדוגמת הצל, שכל תנועה שאדם עושה כך עושה הצל כנגדו, כן מתנהג ה' יתברך עם האדם, וזהו 'ואהבת לרעך', שאתה תתנהג עם רעך באהבה ואחדות, כי 'כמוך אני ה'', שכמוך יעשה הקב"ה להתנהג גם עמך באהבה וכל טוב, וכבר

אמרו (שבת קנא, ב) כל המרחם על
הבריות מרחמין עליו מן השמים.

השפל בעיניו אוהב את חבירו

הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע
הקשה על אומרו 'ואהבת
לרעך כמוך' דלכאורה קשה מאד
לבוא למדריגה לאהוב את רעהו
כמוהו. ותירץ שאם האדם הוא
שפל בעיניו נקל מאד להגיע
למדריגה זו של אהבת ישראל, כי
כאשר חושב בלבו שרעהו גדול
ממנו, ולו יאתה העושר והגדולה
יותר ממנו, ממילא לא יוכל לקפוץ
את ידו מלתת לו מכל אשר לו,
ויאהב אותו כמוהו. והנה האותיות
הסמוכות אחרי אותיות 'רעך' הם
'שפל', 'ש' אחרי ר', פ' אחרי ע', ל'
אחרי כ'. וזהו כוונת הכתוב ואהבת
'לרעך', כלומר שתאהב ותבחר
בהאותיות הסמוכות לאותיות
'רעך', והיינו שתהיה 'שפל' בעיניך,
אז תוכל לאהוב רעך כמוך.

כשנאת עצמו כך אהבת חבירו

אחד מחסידי קאצק הסתתר
בשבת פרשת קדושים

מאחורי דלתו של הרה"ק מקאצק
זי"ע, כדי לשמוע כיצד הוא קורא
את פרשת השבוע שנים מקרא
ואחד תרגום, כאשר הגיע הרה"ק
מקאצק לפסוק 'ואהבת לרעך
כמוך', שמע החסיד האיך שרבו
אומר פסוק זה בלשון תמי', 'ואהבת
לרעך', הא?! 'כמוך'?! ואחרי
הפסקה של רגעים מספר שמע
שרבו אומר בניחותא, 'כמוך'!...

תמה החסיד לפשר השאלה
והתשובה, ופנה אל נאמן
ביתו הרה"צ ר' צבי הירש
מטאמשאב זי"ע, ושאלו לפשר
הדבר, והוא הסביר לו, הרבי שאל
את עצמו כיצד מצוה התורה
לאדם לאהוב את חברו 'כמוך', וכי
מותר לאדם לאהוב את עצמו, הרי
תורת קאצק הוא שאהבה עצמית
מביאה לידי זיוף ורמאות והונאה
ולעצלות המחשבה ועוד, ותשובתו
היתה 'כמוך'!...! שהתורה צייתה
להאדם שכשם שחייב אתה לשנוא
את עצמך בתכלית השנאה, כך
אתה חייב לאהוב את אחרים
בתכלית אהבה, וכגודל השנאה
העצמית כך תגדל האהבה לחברו.

כסס קטן וכסס גדול

גדול' הוא שלא רק שלא תצטער
על הצלחתו, רק תשמח ותתענג
על הצלחתו של חברך.

וידוע שהרה"ק מקאצק זי"ע (הובא
בשיח שרפי קודש פ' משפטים) פירש
הפסוק (שמות כב, ל) 'ואנשי קודש
תהיון לי', ואמר בזה"ל: מענטשליך
הייליג זאלט עמיץ זיין צו מיר"
(תעבדו אותי לקדש את האנושיות), שזהו
עיקר העבודה שהקב"ה מבקש
מאתנו, להתגבר על החושים
הגשמיים המושכים את האדם
למידות רעות של קנאה ושנאה
וכדו', ולהתנהג בין אדם לחבירו
במידות טובות וישרות.

הרה"ק ר' שלמה מזעווייהל זי"ע
שאל פעם את משמשו
הרה"צ ר' אלי' ראטה זצ"ל, הלא
איתא בתורת כהנים 'ואהבת לרעך
כמוך זה 'כלל גדול' בתורה', וכיון
שיש 'כלל גדול' משמע שיש גם
'כלל קטן', ומהו הכלל קטן.
והמשיך לבאר לו, הנה כאשר
תשמע שסוחר האתרוגים הצליח
מאוד, 'כלל קטן' הוא שלא תהא
לך צרות עין בהצלחתו, דמה
דעלך סני לחברך לא תעביד, הלא
גם אתה אין רצונך שעייני חברך
יהיו צרות בהצלחתך, אבל 'כלל

יומא דהילולא

אאזמו"ד הרה"ק רבי צבי הירש
בן הרה"ק רבי ניסן חיים מקרעטשניף זי"ע

ט"ז אייר תשס"ז

שלימות בג' עמודי עולם

אחזור על דברי בנו ממלא מקומו
כ"ק אאמו"ר שליט"א, אשר
השמיע בקדשו ביומא דהילולא
קדישא לפני כמה שנים, בגודל
עבודתו של אביו בעל הילולא

לרגל יומא דהילולא של אאזמו"ר
הרה"ק מקרעטשניף זי"ע
החל בשבוע זה ביום ט"ז אייר,

שהשלים את עצמו בשלש עמודי עולם, ואלו דברים נחמדים.

זקני הקדוש הרבי ר' מרדכי' לע מנאדבורנא זי"ע אמר לבניו, 'יש צדיק שכוחו בתורה, ויש צדיק שכוחו בעבודה ויש צדיק שכוחו בגמילות חסדים, ואבי זכרוננו לברכה (הרבי ר' בער'צי מנאדבורנא זי"ע) היה מקושר בכל שלוש העבודות כמו עם דובניא (מין קרש כבד העשוי להשוות הדרכים בימים ההם).'

וגם אצל אאמו"ר זי"ע בלט מאוד מאוד ענין זה, שהכנים כוחותיו בכל שלשה העמודים שהעולם עומד עליהם, ולאחרונה מצאתי לפרש הא דתנן בריש אבות, שאמרו אנשי כנסת הגדולה הוו מתונים בדין והעמידו תלמידים הרבה ועשו סייג לתורה, ושמעון הצדיק שהיה משיירי כנסת הגדולה היה אומר על שלושה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים, ולכאורה קשה מהו השייכות של דבריו לדבריהם.

אלא הביאור הוא, דהנה הראשונים עוררו מאוד על ענין לימוד תורה, כיון שאחר הגלות נשתכחה כמעט התורה מישראל, וכמו שכתוב בספר עזרא דאישתבש כהני בכמה הלכות, ועל כן החזירו עטרה ליושנה לחדש את עולם התורה ואמרו 'העמידו תלמידים הרבה' וכו', אבל אחר שהוקם עולה של תורה בא שמעון הצדיק ואמר, שאכן אמת שצריך להעמיד תלמידים הרבה, אבל אין העולם עומד על תורה לבד, אלא צריך גם עבודה וגמילות חסדים, כי העולם עומד על שלושה עמודים, ואין העולם יכול לעמוד רק על רגל אחת, ואם נעסוק רק בעמוד התורה לא יהיה קיום לעולם, אלא צריך לעסוק בתורה ועבודה וגמ"ח.

וידוע שאותו צדיק וקדוש היה עוסק בכל שלשה ענינים בכל הכוחות, שלימד הרבה שיעורי תורה ברבים, חורש"י וגמרא, של"ה הק' ותניא וחפץ חיים, ולא הסתפק במה שלמד לעצמו, אלא הוסיף להתאמץ

ללמד ולהשפיע לכל אחד ואחד. ובענין זה אספר מה שסיפר לי הרה"ג ר' שלמה וואלפא שליט"א רב מפורסם בראשון לציון, שפגשתי אותו באיזה שמחה בעיר, והוא לא הכירני מעולם וגם אני לא הכרתי אותו, וכשאמרתי לו שאני מכפר עטה, שאל אותי, האם זה שהיה לו בית המדרש בצריף הינו אביכם, ואחרי שהשבתי לו כן, אמר לי, אם כן אספר לכם עובדא מאביכם שאינכם יודעים.

וכה סיפר: כשהייתי בחור עסקתי הרבה בצרכי הרבים, ואז בתקופה שאחרי המלחמה הביאו הרבה ילדים פליטי מלחמה לארץ, והיה צריכים לדאוג לכל מחסורם. ושמעתי שבכפר עטה יש ציבור יראי ה' שומרי תורה ומצוות, ונסעתי שם לעורר לבם לנדב מהונם עבור מצוה רבה זו, ובעברי ברחוב אחד שמעתי קולות ובכיות גדולות יוצאים מצריף אחד, והזדרזתי להיכנס לראות את פשר הבכי, וראיתי שם אברך אחד יחידי עומד מול הארון קודש, ואומר ספירת העומר בקולות

גם ידוע כמה כוחות השקיע בעבודת התפילה, להכנים חיות בתפילה, ועד היום הזה יש הרבה אנשים שכל החיות שיש להם בתפילה היא רק מכוחו של אותו זקן, שהוא הכנים בהם את הטעם והחיות בעבודת התפילה.

ובעמוד הצדקה עסק הרבה במתן בסתר, וזה אינו ידוע כל כך לרבים כי רצה לעשות זאת רק לשם שמים, וכל כמה שהיה ביכולתו השתדל שלא ידע מזה אדם, אבל באמת חילק הרבה צדקות לרבים עד אין שיעור, וסיפר לי הרה"ח ר' מתתיהו רובין שליט"א כי הוא בעצמו היה שליח כמה וכמה פעמים לדבר מצוה, וחויץ מהסכומים הגדולים לאלפים ששלח לבגש"ק ולעוסקים בתורה, נתן גם הרבה צדקה לאנשים פשוטים בני עניים, ובחודש אדר היה נותן מדי יום ביומו לא פחות מאלפיים שקל בכל יום לחלק לנצרכים, והיה גדול כוחו בכל שלושה עמודי העולם.

העולים, וכשחזרתי שאל אותי אותו אברך אם הצלחתי בעבודתי ועשיתי הרבה כסף, והרי בני כפר עטה היו עניים פליטי מלחמה, וכמובן שלא נתנו הרבה מעות, אז הוסיף לומר לי: אני אתן לך פתק ותיסע לחיפה, ותתן אותו להרה"ח ר' שמחה פוקס ז"ל. עשיתי כדבריו ונתתי הפתק לר' שמחה, ותיכף ומיד הוציא מכיסו שישים פונט ונתן לי לקיים את מה שהיה כתוב בפתק, ובימים ההם היה עשרים פונט נחשב למשכורת של אנשים בעלי בתים.

וסיימתי ואמר: וראיתי אצל אותו אברך כל שלשה הדברים, שהוא יכול להתפלל שלא כדרך הטבע, ותורתו שלא כדרך הטבע, כי אדם ששהה ב'לאגער' והיה גאון עצום כל כך אינו דבר בטבע, וצדקה שלא כדרך הטבע, ואותו אברך היה אביכם!

והנה באמת היו הרבה צדיקים אשר השקיעו כוחות בכל שלושה עמודי עולם כמו הרה"ק הדברי חיים מצאנז ז"ע, וגם בדור האחרון נראה בחוש לעיני כל חי

ובבכיות, ועמדתי שם משתומם מיראה ומהתרגשות, וכעשרים מינוט לקח לו אמירת תפילת ה'רשב"ע'. נשארתי שם עד שגמר כי רציתי להכיר אברך כזה, ואחר שסיים נתן לי שלום, ושאל אותי מה אני עושה כאן בעיר, ואמרתי לו שבאתי לאסוף מעות לצדקה, ושאל אותי אם יש לי היכן לאכול ומקום ללון, ועניתי לי שאין לי כלום כי עתה באתי ואין לי מכיר, ואמר לי להישאר שם לישון, ועמד בעצמו והכין לי ארוחת ערב.

וכבר ראיתי שהוא יכול להתפלל, אבל רציתי לדעת אם הוא יכול גם ללמוד, שאני הייתי למדן, ולמדתי בישיבת פאנאוויטש, ועל כן בעת האכילה אמרתי לו איזה דבר תורה, ומיד היה בתוך הענינים ונכנסנו בעומק הלימוד בפלפול גדול, ואז ראיתי שאותו אברך יכול גם ללמוד ולא רק להתפלל.

אחר שאכלתי ושתיתי שכבתי במקום ההוא, ובבוקר הלכתי להסתובב בעיר להשלים את חפצי לאסוף מעות עבור

התפילה הזאת היא התפילה הראשונה בחיי, ועדיין לא התפללתי מעולם, ורק היום אני הולך להתפלל כראוי, ובזה היה כוחו גדול, שבכל עבודה היה נראה כאילו אין עוד שאר עבודות, כשהיה עוסק בתורה הי' רואים עליו שאין דבר אחר בעולם זולת התורה, וכשהיה עוסק בתפילה אין דבר בעולם זולת תפילה, וכשעסק במצות צדקה היה נראה כי זהו כל העולם.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל
אכי"ר

מדריגה זו אצל הרה"ק מסאטמאר זי"ע, אבל מה שהיה מצויין אצלו במיוחד, שידע לעשות כל דבר בעתו ובזמנו, את מי צריך לעורר על תפילה ואת מי על תורה, למי צריך לתת צדקה, את הכל עשה יפה בעתו, ובזמן שהיה צריך לעורר על ענין תורה היה נראה שאין עוד שום ענין אחר, נישמא קיין וועלט, נישמא קיין אנדערע דאגות, וכמו שהיה דיבורו תמיד כי בכל דבר צריך לחשוב 'זה הדבר אשר צוה ה'" ואין דבר בלתי, בכל יום יחשוב כאילו

זל"ק של הנשר הגדול הרמב"ם
על המשמח אלמנות ויתומים

"כל המשמח את האומללים האלו דומה לשכינה"

יהודי יקר! היה משכיל אל דל
ושלח לפחות חבילה אחת של בשר ודגים
וכל מטעמים לאלמנה ויתומים בבית שמש
והקב"ה יקיים את הבטחתו וישמח את שלך!!!

זכות חבילה אחת \$250

24 שעה על הפעיימנט ליין
845-286-1007

או ע"י קוויקפעי
3875090@gmail.com

או על הסקרין של גאבר בבתי כנסיות

